

คู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

กลุ่มงานวินัย กองการเจ้าหน้าที่
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ข้อมูลองค์การ : คำนิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	1-2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 1 บทนำ	4
บทที่ 2 กลไกขับเคลื่อนข้อบังคับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2552	5-11
บทที่ 3 การนำจรรยาข้าราชการมาปฏิบัติ กลไกส่งเสริมสนับสนุนการรักษาจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	12-13
การแถลงเจตนาของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้าง	14
คณะผู้จัดทำ	15

ข้อมูลองค์การ

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง
2. ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ระดับจังหวัด และตอบสนองความต้องการของประชาชนภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย
3. บริหารงานบุคคลและเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทำงานอย่างมืออาชีพ
4. พัฒนาระบบงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพึ่งตนเองได้
5. ส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ไปสู่เป้าหมายของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สามารถส่งมอบบริการสาธารณะให้ประชาชนได้อย่างมีมาตรฐาน
6. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
7. ส่งเสริมพัฒนาและบูรณาการการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การใช้ประโยชน์ที่ดิน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. สนับสนุนการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
9. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการจ้ดบริการสาธารณะ การจัดการศึกษาท้องถิ่น การจัดสวัสดิการสังคม และการรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ค่านิยมหลักขององค์การ

1. ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล
  - ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส พร้อมให้มีการตรวจสอบ
  - เปิดโอกาสให้ตนเองและคนอื่นมีส่วนร่วมในการทำงาน
  - มีความเป็นกลางและยุติธรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
  - ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ด้วยความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

2. มุ่งเน้นบริการให้คำปรึกษา

- มีความรอบรู้ในงานที่ตนเองรับผิดชอบ
- มีบุคลิกภาพ การแต่งกาย และความประพฤติดี สมเป็นแบบอย่างได้
- ใจกว้าง ยินดีให้คำปรึกษา แนะนำ และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง
- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น

3. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

- รู้รักสามัคคี มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น จริงจัง ทุ่มเทในการทำงาน
- เต็มใจเรียนรู้สิ่งใหม่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลงาน
- ยินดีที่จะแบ่งปันความรู้และทักษะกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา

.....

นิยามศัพท์

จรรยาข้าราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หมายถึง แนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นอุดมการณ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "จรรยาข้าราชการ"

ข้าราชการ หมายถึง ข้าราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและให้หมายความรวมถึงพนักงานราชการและลูกจ้างของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วย

บทที่ 1

บทนำ

ราชการไทยมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะขับเคลื่อนในการบริหารประเทศให้ประสบความสำเร็จบรรลุสู่เป้าหมายและมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาอารยประเทศ ทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยมีข้าราชการเป็นกลไกสำคัญในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนซึ่งถูกคาดหวังจากประชาชนว่า ข้าราชการจะประพฤติตนและปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ เสียสละ ยึดถือความถูกต้องเป็นธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ ดังนั้นข้าราชการจึงจำเป็นต้องมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในการทำงานสูง อันหมายถึงการที่ข้าราชการจะต้องเป็นทั้งคนเก่งและคนดี โดยที่มาตรา 78 และมาตรา 79 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ ให้สอดคล้องกับลักษณะงานในส่วนราชการตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ ในลักษณะส่งเสริมให้ข้าราชการพลเรือนที่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการได้รับการสนับสนุนพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ตามมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบมาตรฐานในการปฏิบัติและประพฤติตนของข้าราชการให้เป็นแบบอย่างที่ดีงาม ทรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการที่ดี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน โดยมีพันธกิจหลัก คือ กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การดำเนินงานด้านการเงิน การคลัง การงบประมาณ วางระบบตรวจสอบการเงินบัญชี และการพัสดุ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน พัฒนาโครงสร้าง วางมาตรฐานการดำเนินงาน พัฒนากฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบการบริหารงบประมาณและการคลัง จัดบริการสาธารณะ และการศึกษา จัดทำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและพัฒนาบุคลากรของกรมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉะนั้น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกของข้าราชการให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใสและเป็นธรรม จึงสมควรกำหนดให้มีข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นี้ขึ้น

ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรในสังกัด เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเกียรติภูมิของข้าราชการ อันจะทำให้ได้รับการยอมรับ เชื่อถือและศรัทธาจากภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

คู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ

บทที่ 2

กลไกขับเคลื่อน

ข้อบังคับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2552

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน โดยมีพันธกิจหลัก คือ กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การดำเนินงานด้านการเงิน การคลัง การงบประมาณ วางระบบตรวจสอบการเงินบัญชี และการพัสดุ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน พัฒนาโครงสร้าง วางมาตรฐานการดำเนินงาน พัฒนากฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบการบริหารงบประมาณและการคลัง จัดบริการสาธารณะ และการศึกษา จัดทำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและพัฒนานุเคราะห์ของกรมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉะนั้น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกของข้าราชการให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส และเป็นธรรม จึงสมควรกำหนดให้มีข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 78 และมาตรา 79 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ชำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของข้าราชการ อันจะทำให้ได้รับการยอมรับ เชื่อถือ และศรัทธาจากประชาชนทั่วไปไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ความซื่อสัตย์และรับผิดชอบ

1.1 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

กรณีตัวอย่าง : นายสุพจน์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยไม่ยอมรับสินบนใดๆจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

1.2 ใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างประหยัด และโปร่งใส เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ

กรณีตัวอย่าง : นางอนงค์ นักวิชาการคลัง นอกจากตนเองจะถือปฏิบัติในการใช้สอยวัสดุ ครุภัณฑ์ และพลังงานของหน่วยงานอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการแล้ว ยังได้จัดทำป้ายรณรงค์ในการใช้สอยกระดาษและไฟฟ้าอย่างประหยัดคิดในมุมต่างๆของหน่วยงานเพื่อรณรงค์ให้ทุกคนร่วมมือกันให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอีกทางหนึ่ง

1.3 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

กรณีตัวอย่าง : นายสุภชัย พนักงานราชการ ได้รับความเชื่อถือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานว่า เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ แต่เขาไม่เคยที่จะหยุดศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ คู่มือ และเว็บไซต์ต่างๆอย่างต่อเนื่อง

1.4 รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง และมุ่งมั่นแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาด

กรณีตัวอย่าง : นางสาวมารยาท เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ปฏิบัติหน้าที่ในการเบิกจ่ายเงินของทางราชการด้วยความถูกต้อง เมื่อพบข้อบกพร่องจากฝ่ายตรวจสอบภายในของหน่วยงาน แล้วมุ่งมั่นแก้ไขให้ถูกต้องและระมัดระวังมิให้เกิดปัญหาในข้อบกพร่องนั้นอีก

ข้อ 2 การมีจิตสำนึกมุ่งบริการและให้คำปรึกษา

2.1 ให้บริการแก่ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนอย่างเท่าเทียมกันด้วยความเต็มใจ

กรณีตัวอย่าง : นายกมล เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด ในวันหนึ่งหลังจากปิดประตูออกจากสำนักงานเป็นคนสุดท้ายในการทำงานล่วงเวลา ขณะที่ลงบันไดศาลากลางจังหวัดได้พบ นายจิตโสเดินสวนทางขึ้นมา เมื่อได้พูดคุยกันจึงทราบว่า นายจิตโสเป็นพนักงาน อบต. ในพื้นที่อำเภอหนึ่งที่อยู่ไกลสุดของจังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมายจากท้องถิ่นอำเภอให้นำหนังสือราชการพร้อมด้วยเอกสารเกี่ยวกับการเลื่อนระดับของตนเองและเพื่อนพนักงาน อบต. ในอำเภอเดียวกันรวม 9 รายมาส่งจังหวัด เพื่อให้ทันกำหนดในการนำเข้าที่ประชุม ก.อบต. จังหวัด แต่สาเหตุที่มาถึงจังหวัดหลังล่วงเลยเวลาทำงาน เนื่องจากอยู่ในช่วงฤดูฝนเดินทางลำบากและรถประจำทางที่ใช้โดยสารมาเสียจึงต้องรอเปลี่ยนถ่ายรถเป็นเวลาหลายชั่วโมง เมื่อทราบดังนั้นจึงนำนายจิตโสกลับขึ้นไปที่สำนักงาน เพื่อลงรับเอกสารเป็นหลักฐานตามระเบียบงานสารบรรณ

2.2 ให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง

รวดเร็ว และครบถ้วน

กรณีตัวอย่าง : นายจิตรกร ท้องถิ่นอำเภอได้ให้คำปรึกษาแก่นายสุขุม นิติกรบรรจุใหม่ของ อบต. ในพื้นที่แห่งหนึ่งซึ่งมาขอคำปรึกษาเรื่องการทำสำนวนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เมื่อได้อธิบายขั้นตอนและข้อกฎหมายในเรื่องดังกล่าวแล้ว นายสุขุมแจ้งว่ายังไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องนี้มาก่อน นายจิตรกรจึงประสานงานไปยังสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด เพื่อขอถ่ายสำเนาสำนวนความรับผิดชอบที่ยุติเรื่องแล้วและปกปิดชื่อหน่วยงานรวมทั้งข้อมูลอื่นที่เป็นความลับ เพื่อนำมาเป็นตัวอย่างในการทำสำนวนให้แก่ นายสุขุม พร้อมกับเป็นที่ปรึกษาให้คำปรึกษาในการปฏิบัติเป็นระยะจนงานดังกล่าวได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ข้อ 3 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

3.1 ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของงาน เพื่อให้เกิดผลดี และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

กรณีตัวอย่าง : นางพัทยา เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ได้รับมอบหมายให้จัดทำโครงการฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ จึงวางแผนงานในการจัดฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เข้าฝึกอบรม โดยการรวบรวมเอกสารทางวิชาการและกำหนดกิจกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์และความสามารถมาบรรยายให้ความรู้แก่ข้าราชการที่เข้าฝึกอบรม

3.2 ขยัน อุทิศตน และมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จตามเป้าหมาย

กรณีตัวอย่าง : นายประมวล เจ้าหน้าที่งานข้อมูลได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองมาใช้งานที่สำนักงานเพื่อช่วยกันจัดทำฐานข้อมูลบุคคลของหน่วยงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

3.3 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามัคคี มีน้ำใจ เพื่อให้บรรลุภารกิจของหน่วยงาน

กรณีตัวอย่าง : นางสาวน้ำทิพย์ เจ้าหน้าที่จัดการงานทั่วไป เมื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเสร็จสิ้นแล้ว จะอาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นเสมอ

3.4 พัฒนาคณะเองอย่างต่อเนื่อง

กรณีตัวอย่าง : นายศักดิ์สิทธิ์ นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ได้สมัครเข้าอบรมสูตรต่างๆของสำนักงาน ก.พ. ทางอินเตอร์เน็ต ซึ่งเป็นการฝึกอบรมทางไกลอย่างต่อเนื่อง โดยเห็นว่าเป็นวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้แก่ตนเองอย่างได้ผล เนื่องจากเป็นการฝึกอบรมนอกเวลาราชการและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

ข้อ 4 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม

4.1 ตัดสินใจบนหลักการข้อเท็จจริง เหตุผล เพื่อความยุติธรรม

กรณีตัวอย่าง : นางสาวจันทิมา นิดิกรผู้รับผิดชอบในการดำเนินการทางวินัย ได้พิจารณาลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่นายอเนก และนายอนันต์ ตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.มีมติ แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว เห็นว่า มีประเด็นข้อเท็จจริงที่ นายอนันต์ไม่ควรถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง จึงได้ทำบันทึกความเห็นไว้ในสำนวนดังกล่าวเพื่อเป็นข้อสังเกตในการพิจารณาชั้นอุทธรณ์และการพิจารณาคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งจะเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาอีกทางหนึ่ง

กรณีตัวอย่าง : นายศรัทธา ผู้อำนวยการกอง ได้สมรสกับนางสาวศศิกานต์ ผู้ได้บังคับบัญชา ต่อมาทั้งสองคนมีความเห็นพ้องกันว่า แม้ข้าราชการทุกคนจะมีเสรีภาพในการเลือกคู่ครอง แต่การสมรสระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ได้บังคับบัญชาในหน่วยงานเดียวกัน อาจก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ได้บังคับบัญชาคนอื่นๆ ในเรื่องการพิจารณาความดีความชอบอันเนื่องมาจากการเป็นคู่สมรสหรืออาจทำให้ผู้อื่นมีความคิดในทำนองเช่นนี้ได้ ทั้งสองคนจึงตกลงให้นางศศิกานต์ ยื่นคำร้องขอย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในกองอื่น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาข้างต้นขึ้น

4.2 ไม่มีอคติในการปฏิบัติหน้าที่

กรณีตัวอย่าง : นายอภิชัย ผู้อำนวยการกอง ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีนายอภิชน นิดิกร ถูกร้องเรียนกล่าวโทษเรื่องหนึ่ง นายอภิชัยเคยมีความรู้สึกไม่ชอบนายอภิชนมาก่อน แต่เมื่อต้องมาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวก็มีได้นำความรู้สึกส่วนตัวที่ไม่ชอบนายอภิชนมาเกี่ยวข้องกับกรปฏิบัติหน้าที่

ข้อ 5 การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 วางแผนการดำรงชีวิตอย่างมีเป้าหมาย พร้อมทั้งจะเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลง

กรณีตัวอย่าง : นายสมบัติ นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คัดสินใจไม่นำเงินที่เก็บออมไว้ก้อนหนึ่งไปมัดจำเพื่อเช่าซื้อรถยนต์ ในโครงการสวัสดิการของกรมซึ่งมีราคาถูกกว่าในท้องตลาดมากมาใช้สอยตามที่นายสมบุญ และนายสมชัย เพื่อนข้าราชการรุ่นเดียวกันชักชวน แต่ นายสมบัติได้วางแผนว่าจะนำเงินดังกล่าวไปเป็นค่าใช้จ่ายสมัครเรียนปริญญาโท สาขาการปกครองท้องถิ่น เนื่องจากเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาองค์กรและสังคมในอนาคต รวมทั้งยังเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของตนโดยตรง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและองค์กรต่อไป

5.2 ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า มีเหตุผล และไม่ฟุ่มเฟือยเกินฐานะของตนเอง

กรณีตัวอย่าง : นายสมคิด มีความจำเป็นต้องซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้งานในการศึกษาปริญญาโท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้งานทั่วไป เช่น การค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เก็บข้อมูล และจัดพิมพ์รายงาน เป็นต้น เขาจึงตัดสินใจซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ประเภทที่มีคุณสมบัติไม่สูงนัก เนื่องจากราคาถูกกว่าและไม่ต้องคิดวางแผนเพื่อการใช้สอยในอนาคต เพราะเทคโนโลยีด้านสารสนเทศเปลี่ยนแปลงเร็วมาก อีกทั้งเครื่องรุ่นดังกล่าวมีราคาสูงกว่าคอมพิวเตอร์มือสองไม่มากนัก

5.3 ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา รู้จักพึ่งตนเอง และลดละเลิกอบายมุข

กรณีตัวอย่าง : นายนพคุณ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งท้องถิ่นจังหวัด จึงต้องไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัดเพียงลำพัง ให้ภรรยาซึ่งทำงานภาคเอกชนในกรุงเทพฯอยู่กับบุตร 2 คน เมื่อไปอยู่ต่างจังหวัดได้รับการชักชวนจากเพื่อนข้าราชการ ซึ่งเคยไปกินดื่มเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืนเมื่อครั้งไปบรรจุเป็นข้าราชการใหม่ๆ ให้ไปร่วมกินดื่มเที่ยวเตร่ด้วยกันเช่นครั้งในอดีต แต่นายนพคุณได้พยายามตอบปฏิเสธโดยอ้างว่า สุขภาพไม่ค่อยดีมากแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการจะเลิกการดื่มสุราและอบายมุขต่างๆ

ข้อ 6 การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

6.1 ยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวมเหนือผลประโยชน์ส่วนตน

กรณีตัวอย่าง : นายกนก เจ้าหน้าที่พัสดุได้ดำเนินการจัดซื้อคอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) จำนวน 50 เครื่อง โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

คู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ

แม้ในการจัดซื้อครั้งนี้จะมีบริษัทของบิดาตนเองมาเป็นผู้แข่งขันในการประกวดราคาครั้งนี้ก็ตาม แต่ก็มิได้ทำให้นายกนนำความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้เข้าร่วมประกวดราคารายดังกล่าวมาเป็นมูลเหตุในการช่วยเหลือให้ได้เปรียบผู้เข้าร่วมประกวดราคารายอื่น ทั้งนี้เพื่อให้การประกวดราคามีความโปร่งใส และเกิดประโยชน์แก่ทางราชการในอันที่จะได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในประกาศ และมีราคาไม่สูงกว่าท้องตลาดทั่วไป

6.2 กล่าวหาและยื่นข้อหาในสิ่งที่ถูกต้อง

กรณีตัวอย่าง : นายกรกฎ นิตกรกองนิติการพบเห็นการทุจริตของ นายกำพล เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างในโครงการจัดซื้อและซ่อมบำรุงระบบคอมพิวเตอร์ จึงได้ทำหนังสือร้องเรียนกล่าวโทษนายกำพลต่ออธิบดี แม้นายกำพลจะเป็นเพื่อนสนิทก็ตาม

6.3 ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนข้าราชการ

กรณีตัวอย่าง : นางโสธยา เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีซึ่งมีรูปร่างหน้าตาดี ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นและจะต้องไปปฏิบัติงานที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด จึงให้สามีซึ่งประกอบอาชีพค้าขายในกรุงเทพฯ เป็นผู้ดูแลบุตรสาว 2 คนที่กำลังเรียนหนังสือชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ แทนตน ระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่มีเพื่อนข้าราชการชายหลายรายมาพูดคุยและชวนไปเที่ยวสถานบันเทิงโดยมีพฤติกรรมในทางชู้สาว แต่นางโสธยาได้ตอบปฏิเสธด้วยความสุภาพและอธิบายให้ทุกคนเห็นว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าละอายและยังเป็นความคิดทั้งกฎหมายและศีลธรรมจรรยา รวมทั้งได้กำหนดกฎเกณฑ์เป็นแนวทางปฏิบัติของตนมากมายหลายข้อ จนเพื่อนร่วมงานตั้งฉายาให้นางโสธยาว่า "คุณนายเจ้าระเบียบ" ทำให้ไม่มีชายใดกล้าเข้ามาพูดคุยในท่านองชู้สาวอีกเลย

ข้อ 7 ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

7.1 เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขตของกฎหมาย

กรณีตัวอย่าง : บริษัทผู้รับเหมารายหนึ่งมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกาศสอบราคาโครงการต่างๆ โดยขอให้ส่งข้อมูลให้บริษัททางไปรษณีย์ นางสาวเนตรดาว เจ้าหน้าที่พัสดุ พิจารณาคตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 เห็นว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดส่งข้อมูลแต่อย่างใด แต่ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ 41 กำหนดให้เจ้าหน้าที่พัสดุส่งประกาศเผยแพร่การสอบราคาและเอกสารสอบราคาไปยังผู้ที่มีอาชีพขายหรือรับจ้างทำงานนั้นโดยตรง หรือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงเป็นกรณี

ที่หน่วยงานของรัฐควรปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกรณีข้างต้นสามารถดำเนินการได้ แต่เนื่องจากการปฏิบัติดังกล่าวเป็นภาระแก่หน่วยงาน เพราะมีเจ้าหน้าที่น้อย นางสาวเนตรดาวจึงทำหนังสือให้ผู้บังคับบัญชาลงนามในหนังสือแจ้งให้ผู้แทนบริษัทดังกล่าวมาตรวจสอบข้อมูลที่หน่วยงาน

กรณีตัวอย่าง : นายทองแท้ เจ้าหน้าที่จัดการงานทั่วไป ฝ่ายทะเบียนประวัติของหน่วยงาน ได้รับโทรศัพท์จากนายทองเทียม ข้าราชการบำนาญซึ่งเคยรับราชการในหน่วยงานเดียวกัน เพื่อขอข้อมูลชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของข้าราชการในหน่วยงาน โดยแจ้งว่าจะนำไปใช้ในการติดต่อกับบุคคลเหล่านั้นเพื่อเสนอสิทธิประโยชน์ทางการเงินต่าง ๆ เช่น บัตรเครดิต บริการเงินกู้ยืม นายทองแท้เห็นว่าข้อมูลชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ แม้จะเป็นข้อมูลซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในหน่วยงานหรือกลุ่มเพื่อนแล้วก็ตาม แต่ยังคงถือเป็นข้อมูลส่วนตัวที่จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนเปิดเผย ดังนั้นนายทองแท้จึงได้ปฏิเสธ โดยอธิบายเหตุผลข้างต้นให้นายทองเทียมรับทราบ

7.2 พร้อมรับการตรวจสอบและรับผิดชอบต่อผลของการตรวจสอบ

กรณีตัวอย่าง : นางสาวสาวิกา เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ได้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบฎีกาในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณโครงการต่างๆ โดยยึดถือระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด แม้ต่อมาจะมีการตรวจพบข้อบกพร่องในการเบิกจ่ายเงินที่ตนปฏิบัติก็ตาม แต่ก็มิได้สร้างความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานแต่อย่างใด กลับมุ่งมั่นศึกษาค้นคว้าคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างจริงจัง รวมทั้งหาโอกาสปรึกษาพูดคุยกับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ จึงทำให้นางสาวสาวิกามีความมั่นใจในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น และพร้อมให้หน่วยตรวจสอบด้านการเงินบัญชีทั้งในและนอกหน่วยงานตรวจสอบ

กรณีตัวอย่าง : ภายหลังจากได้รับแจ้งกำหนดการตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน นายปิติ และนางปานวาด นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ได้ร่วมกันจัดเตรียมการบรรยายสรุป การอำนวยความสะดวก และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงการหนึ่งในการตรวจสอบพบว่าการดำเนินการบางเรื่องไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย บุคคลทั้งสองได้ชี้แจงเหตุผลและแสดงพยานเอกสาร รวมทั้งได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในทันที พร้อมกับได้จัดทำเอกสารเป็นแนวทางปฏิบัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าวให้เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ศึกษา และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปด้วย

บทที่ 3

การนำจรรยาข้าราชการมาปฏิบัติ

1. ข้าราชการทุกคนมีหน้าที่ศึกษา ทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตลอดจนนโยบาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อาจกำหนดขึ้นเพิ่มเติมต่อไปด้วย
2. ผู้บังคับบัญชาต้องยึดมั่นในการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับข้าราชการ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างและผลักดันให้ข้าราชการในบังคับบัญชาปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ ดังนี้
  - 2.1) กำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการอย่างเป็นรูปธรรม
  - 2.2) เสริมสร้างบรรยากาศของการทำงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ
  - 2.3) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ
  - 2.4) สร้างความรู้และทัศนคติ ให้ข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทุกคน รับรู้และเข้าใจในข้อพึงปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ
  - 2.5) ยกย่อง ให้รางวัลแก่ผู้ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จนเป็นที่ประจักษ์ เช่น การยกย่อง ชมเชย มอบโล่ประกาศเกียรติคุณ หรือให้รางวัลอื่นๆ เป็นต้น
  - 2.6) ดำเนินการป้องกันการไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ
3. ข้าราชการผู้ใดถูกกล่าวหาโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการหรือ ความปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาว่าข้าราชการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ ให้ผู้บังคับบัญชา ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้อาจมอบหมายให้บุคคลใด สืบสวนเบื้องต้นว่าการกล่าวนั้นมีหลักฐานตามสมควรหรือไม่ก็ได้
4. ข้าราชการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้อันมิใช่เป็นความผิดวินัย ถือเป็นความผิดเกี่ยวกับการรักษาจรรยาข้าราชการ ตามมาตรา 79 ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน หรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนาตาม สมควรแก่กรณี
5. หากมีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามที่ กำหนดในข้อบังคับนี้ในเรื่องใด ข้าราชการอาจเสนอเรื่องที่เป็นปัญหาดังกล่าวเพื่อขอคำวินิจฉัยจาก คณะกรรมการจริยธรรมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาวินิจฉัย ผลเป็นประการใดให้ถือ เป็นที่สุด

6. ให้กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนดให้มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณข้าราชการของข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

7. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2552 เป็นต้นไป

กลไกการส่งเสริมสนับสนุนการรักษาจรรยาบรรณข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

1. เจตนารมณ์ของข้อบังคับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2552

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติและปฏิบัติตนของข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เป็นที่เชื่อถือและศรัทธาจากประชาชนและสังคม เกิดการสนับสนุนและความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาคราชการและเอกชน

2. วัตถุประสงค์ของการกำหนดกลไกการส่งเสริมสนับสนุนการรักษาจรรยาบรรณข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- 1) เพื่อให้ข้าราชการและบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจในข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อย่างต้องแท้
- 2) เพื่อส่งเสริมและผลักดันการรักษาจรรยาบรรณข้าราชการและบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 3) เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการรักษาจรรยาบรรณข้าราชการและบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

3. ตัวชี้วัดความสำเร็จของกลไกการส่งเสริมสนับสนุนการรักษาจรรยาบรรณข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- 1) จำนวนเรื่องร้องเรียนที่มีข้อมูล
- 2) จำนวนเรื่องที่ได้รับชมเชย
- 3) จำนวนผู้กระทำผิดจรรยาบรรณ/วินัย
- 4) อัตราการเพิ่มขึ้นของบุคลากรที่ได้รับรางวัลด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 5) อัตราการเพิ่มขึ้นของหน่วยงานที่ได้รับรางวัลด้านคุณธรรม จริยธรรม

4. การติดตามประเมินผล -

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลความสำเร็จว่าบุคลากรในสังกัดได้ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพียงใด แล้วให้รายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะ หรือแนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบและพิจารณาภายใน 1 เดือนหลังสิ้นปีงบประมาณของทุกปี

การแถลงเจตนาของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง

การแถลงเจตนาของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง

ในการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

.....

ข้าพเจ้าได้อ่านคู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เข้าใจโดยละเอียดแล้วข้าพเจ้าทราบว่ากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างทุกคนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยแถลงไว้ต่อกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นับแต่วันที่แถลงนี้

1) ข้าพเจ้าจะธำรงและรักษาไว้ ซึ่งการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ไม่กระทำการใดๆ อันเป็นฝ่าฝืนหรือละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ไม่ว่าส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด

2) ข้าพเจ้าจะสอดส่องดูแล หากพบเห็นการกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนหรือละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ข้าพเจ้าจะรายงานผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือกองการเจ้าหน้าที่

ทั้งนี้ ตามมาตรา 79 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ อันมิใช่เป็นความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งเงินเดือน หรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนา

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....